

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció General Barceló-1-2.º

Administració Sta. Eulària, 25.

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres herbes an es qui s'ho guany

¿A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca Pamo Andreu Alcover, Centre, 13.

A Palma: Llibertat d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d' En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria de N.º Ernest Frau, Brossa.—Llibreria Amengual y Muntaner.

Veü del cel

Escoltau-la! Es el Papa Benet XV qui parla davant el Consistori de Cardenals, dia 22 de janer d'anguany, sobre sa guerra, sobre s'actitut que cal an es catòlics respecte d'ella. Vetassí lo que diu el Vicari de Cristó per que hu sapien tots es catòlics del mon:

«I ja que vos sou aplegats aquí, Venerables Germans, i que, p'el lligam especial que vos uneix a Nos, preniu una part tan grossa en los Nostros pensaments i en les Nostres sollicituts, Nos no porem manco d'abocar-vos qualque cosa de l'angunia que, com sabeu, acluca la Nostra ànima.

«Ja hu veis: els mesos passen ben espessos, sense deixar lluir ni s'esperansa més llunyana de s'acabatai d'aqueixa guerra tan funesta o, més ben dit, d'aqueixa carnisseria.

«Ara si no la porem fer acabar, Nos malavetjam lo manco atenyar ses seues doloroses conseqüencies.

«Fins aquí Nos som dedicats an això fins allà on hem pogut, com sabeu; i no afluirem d'aqueixa curolla d'avui endavant amb tanta de constancia com el temps i la necesidat demanaran.

«La nostra situació no Nos permet fer més avui per avui.

«En quant a proclamar que no és permès a negú nat faltar a la justícia per cap motiu, és sens dupte ofici privatiu que correspón just an el Sobirà Pontífic, còme constituït de Deu interpretador Suprem i vindicador de la Llei Eterna, i Nos ho proclamam tot dret, sense cap voltera, reprovant enèrgicament tota injustícia, sia qui sia el que la cometa. Pero, això no obstant, no sería convenient ni útil comprometre l'Autòritat Pontifical an els plets que els beligerants sostenen.

«Es precis, idoncs, que tots estiguen segurs de que an aquest deplorable conflicte la Santa Seu, sense deixar de prestar-hi una atenció extrema, permaneix dins una completa imparcialitat.

«El Romà Pontífic, que és per una banda el Vicari de Jesucrist, mort per tots i cada un dels homos, i que d'altra banda és el Pare de tots els catòlics, ha d'abassar amb un mateix sentiment de caritat tots els combatents. Aquest Pare té dins tots els camps dels beligerants un gros nombre de fills, i per la salut de tots ells té que haver de sentir per un igual una gran sollicitut; i es necessari per consegüent que veja en tots ells, no els especials interessos que los separen, sino el punt comú de fe que los fa germans.

«Si Nos procedim d'altra manera, no solament no contribuïrem a la causa de la Pau, sino, lo que sería pitjor, atreïrem les animadversions i odís a la Relligió i exposaríem la tranquil·litat i concordança interior de l'Esglesia a les més greus turbulencies.

«Així, doncs, sense tombar-Nos a cap dels dos partits, Nos ens preocupam tant per uns com p'els altres, com hem dit, i an el meteix temps seguim amb tot esment i amb angunia les terribles fongades d'aquesta guerra, tant més terrible per lo quant la violència de l'atac contra-passa de vegades tota mida.

«Amb tot i això, com es natural, el Nostro pensament se gira amb freqüència a la banda a on trobam més viu l'acatament i el respecte an el Pare de tots els feels; testimoni d'això és,

per exemple, la Carta que dirigirem an el Cardenal Arquebisbe de Malines p' el benvolgut poble belga.

«I ara feim una crida an es sentiments humanitaris d'aquells que han traspassades les fronteres de les nacions intractables, i los conjuram a que les regions invadides no sien petxucades més de lo que estrictament exigessen les necessidats de la ocupació militar; i lo que importa molt més encara, que no atabuixin els habitants ni els ofenguen envers d'allò que ells més estimen, com són els temples sagrats, els Ministres de Deu i els drets de la Relligió i de la Fe, puis p'els qui veuen la seua Patria baix del poder dels seus inimics, comprenen perfectament que els ha de venir molt costa amunt i els ha de sobraguetjar massa el jou extranger; pero Nos no volem que l'ardent desig de recobrar la seua independència els e duga a alterar el manteniment de l'Orde Públic i per conseqüència a agravar molt més la seua situació.

«Per lo demés, Venerables Germans, a pesar de les grans i aclucadores angúnies que ens dominen, nosaltres no hem de perdre el coratge en via neguna. Com més fosc sia el nostro pervindre, més grossa cal que sia la confiança amb que mos hem d'arrambar an el Trono de Gracia per conseguir misericòrdia i trobar la gracia amb lo socós oportú. (Hebr., IV-16).

«Per conseqüència s'és mester, com Nos hem manat ja, que elevem constants i humils oracions an el Senyor, que és senyor i àrbitre sobirà dels fets humans i que just ell pot dirigir les voluntats humanes p'el camí que millor li placia.

«Nos no creim que la pau haja abandonat el món sense que Deu hi consentís. Deu permet que les nacions que posaren tots els seus pensaments en les coses de terra, se castiguen elles amb elles amb mutues mortandats p'el despreci i mala cura amb que tractaren Deu; altres soscaires venen encara a augmentar tals mortandats, per obligar els homos a humiliar-se baix de la omnipotent mà de Deu (I Petr. V-6).

«Tal és la catàstrofe d'aquels darrers dies (els terra-tremols), que tots sabem lo feresta i arrossadora que fou.

«I suposat de que l'oració en comú és lo més agradable i lo més productiu, Nos exhortam tota la gent de bé a fer propícia la Divina Clemència per via de les oracions de tothom, pero sobre tot prenent part dins els temples sagrats en les rogatives públiques.

«I per que un immens chor de veus suplicants arrib fins an el cel, Nos hem passat per orde, com no ignorau, que se fassen dues solemnes cerimonies expiatories: una que tindrà lloc p'els catòlics d'Europa dia 7 de Febrer vinent i l'altra dia 21 de mars per tota la resta del mon.

«Nos hem resolt assistir en persona a la primera a la Basilica de St. Pere.

«Confiam de que no deixareu, Venerables Germans, de prendre-hi part amb Nos.

«Que María Verge, sacratíssim socós dels cristians, escolti i secundi els vots de l'Esglesia i amb la seua intercessió obtenga del seu-Fill Divinal que els esperits tornin an el culte de la veritat i les ànimes an el de la Justícia, i que la pau del Bon-Jesús brill altra volta dins tot lo món i prenga entre els homos estatge de bell nou».

El Cardenal Secretari d'Estat per orde del Papa

Escoltau-les també ses ordes que dona Sa Eminència d'orde del Papa per demà, que és el dia més aprop:

«Afligit a la vista de la guerra que trenca tantes de vides a la flor de l'edat, que llansa a la desolació les famílies i les ciutats i rossega com una turbonada nacions florents; considerant que el Senyor *qui castigando sanat et ignoscendo conservat* se deixa aplacar per les súplices de cors contrits i humiliats, desitjós de fer sentir més alta encara que l'estrepit de les armes la veu de la fe, de l'esperansa i de la caritat, úniques que tenen la forsa divina d'unir els homos amb un sol cor i una sola ànima, Sa Santedat Benet XV, mentres convida i exhorta sacerdots i fidels a practicar alguna obra de mortificació en expiació dels pecats que provoquen el just càstic de Deu, ha disposat que tot lo mon catòlic elevi al Senyor humils oracions a fi d'impetrar de la seva misericòrdia la pau tan sospirada.

«A tal objecte Sa Santedat ordena que a quiscuna iglesia Metropolitana, Catedral, Parroquial i Regular d'Europa, el dia 7 de Febrer, diumenge de Sexagésima, i en les diòcesis fora d'Europa el 21 de Mars, diumenge de Passió, se celebrin funcions especials amb l'ordre següent:

«Al matí, després de la Missa conventual o parroquial, s'exposarà solemnement el Santíssim, i feta la incensació, se cantarà el salm 50 *Miserere mei, Deus*, seguit de l'antífona: *Da pacem, Domine, in diebus nostris quia non est alius qui pugnet pro nobis nisi tu, Deus noster*, amb el verset: *Fiat pax in virtute tua* i la resposta *Et abundantia in turribus tuis*, i la oració *pro pace: Deus a quo sancta desideria*, etc.

«El Santíssim quedarà exposat a la pública adoració tot lo dia; i es de desitjar que fins els infants hi prengen proporcionalment la seva part.

«El cap vespre, abans de la reserva, se resarà el Sant Rosari i tot seguit l'adjunta pregaria expressament composta de Sa Santedat per demanar la pau. Seguirà el cant de les Lletanies dels Sants segons l'orde prescrit per l'exposició de les Coranta Hores en el Ritual romà, típic del any 1913. Immediatament després de les Lletanies, se cantarà: *Parce, Domine, parce populo tuo! ne in aeternum irascaris nobis!* amb els versets i oracions acostumades després de la Processó *in quacumque tribulatione*, com en el Ritual romà, afegint-hi l'oració *pro pace: Deus, a quo sancta desideria* etc.

«S'acabarà la funció amb la benedicció del Santíssim, en la forma de consuetut.

«I a fi de que el Senyor escamp més copiosament la seva gracia, el Sum Pontífic exhorta els feels a acostar-se amb aquesta ocasió an el Sagrament de la Penitència i rebre la Sagrada Eucaristia, concedint *indulgencia plenaria* a tots els qui, confessats i combregats, assistirán an els actes del matí o de la tarde, o pregarán per un espay de temps davant del Santíssim patent.

Del Vaticà, 10 Janer 1915.—PERE Cardenal GASPARRI, Secretari d'Estat.

PREGARIA

«Aborronats dels horrors d'una guerra que transtorna pobles i nacions,

ens acullim, o Jesús, com a refugi suprem, an el Vostre Cor amantíssim: de Vos *io Deu de les misericòrdies!* imploram amb gemecs l'acabament de l'assot duríssim; de Vos, *Rei Pacific*, esperam ansiosos la sospirada pau.

«Del vostre Cor divinal féreu ratjar sobre el món la caritat, a fi de que, abolida tota discòrdia, reinás solament l'amor entre els homos; mentres vivieu entre els mortals, tingúreu bategs de tendríssima compassió per les humanes desventures. Ah! que se comoga, doncs, també lo vostre Cor en aquesta hora, plena per nosaltres d'odi tan funest i de tan horrible devastació.

«Compadiu-vos de tantes de mares adolorides per la sort dels seus fills; tingau pietat de tantes de families privades de pare, i pietat de la desdixada Europa, a la que sobrevenen tantes ruïnes.

«Inspirau an els governants i an els pobles sentiments de compassió, apacivau les discòrdies que esqueixen les nacions, feis que els homos tornin a darse un abràs de pau, Vos qui a tots els féreu germans, redimint los ab la vostra sanc. I així com un dia anel crit suplicant de l'Apòstol Pere «salvau-nos Senyor! que feim ull!» respongúreu piados apacivant la maror de la mar, així ara responeu propici a les nostres oracions que us dirigim amb confiança, retornant an el mon avalotat la bonanansa i la pau,

«Vos també, o Verge Santíssima, com en altres temps d'horrible prova, ajudaumos, protegiu-mos, salvau-mos. Axis sia.

També és veü del cel

Pastoral del Rdm. i Ilm. Sr. Bisbe de Mallorca sobre el sisè Centenari del Martiri del Bt. Ramón Lull.

Nos el Dr. D. Pere Juan Campins i Barceló per la gracia de Deu i de la Seu Apostòlica Bisbe de Mallorca

an el Venerable Clero i amats feels d'aquesta Diocesi

Saut i Bendició!

«El present any del Senyor, mil nou cents quinze de la nostra era, mereix que el celebrem solemnement tots els fills de Mallorca perque anguany se compleixen els sicents anys del gloriós martiri d'aquell sabi defensor i propagador infatigable de la Fe cristiana, el nostro il·lustre compatrici lo Bt. Ramón Lull.

«Perseverant en la Nostra idea de senyalar amb obres duradores les fetes memorables que el curs del temps renova, per ensenyansa i exemple de les demés generacions, anàvem darretra posar en major veneració el Còs del màrtir de Bogia, tancant-lo dins una preciosa urna, erigida dins un santuós recinte a on poguessen lletgir, per dirho així, tota la vida del Bt. Ramón Lull dalt alegòrics mosaics d'esplèndida riquesa i sobre tot per via de bossins de les obres del gran polígraf (1), esculpides per les parets.

«D'aquest projecte poguérem oferir un bosqueig dia 23 de juny d'antany quant concorreguérem an el convit que el Sr. President de l'Excel·len-

(1) El qui escriu de coses molt diverses, que toca molts de punts de ciencias i arts. N. de la R. de La A.

tíssima Diputació endressà a les Autoritats i a distingides Corporacions per tractar del VI Centenari Lulià. La fàcil i coral acullida que tal pensament obtengué, la resolució unànim d'acudir an el Govern per que el patrocinàs, l'esperansa de que hi havien de fer costat molts de centres científics de l'extranger a on el Bt. Ramón Lull és conegut i admirat, tot permetia augurar i esperar que hu poríem dur a cap oportunament.

«Pero com amb obres de tal importàcia, que amen tot el seu temps per ferles així com pertoca, ja era una dificultat el poc temps de que disponem per deixar-ho llest i acabat, desgraciadament l'imprevista conflagració de les nacions europees que més eficaçment se porien associar a la celebració del Centenari, ha capturat tot treball útil per conseguir ajuda de fora casa i ha fet inoportú tot intent d'obtenir-ne entre nosaltres durant aquestes calamitats tant de plànyer.

«Ja que tals aspiracions queden esborronades per lo quant no podem veure realisat a son temps el projecte que hem dit; no consideram impossible satisfer-les més envant, si prenguésem aqueix Centenari com data la més avinent per emprendre dit projecte i el fervor Lulià favorís per dur-lo a bon terme. Suposat que el respecte a l'art antic ama que no toquem el preciós monument que ens deixà sense acabar, una generació entusiasta del sebre enciclopèdic del Doctor Il·luminat, la generació actual, preparada per formar del Bt. Ramón Lull un concepte més comprensiu i adequat i per obrir l'íntim boldró de llum i de caritat d'aquell gran esperit i senyalar el vast entrelliu per on s'extingueren els seus raigs potentíssims, bé se poria prendre com una crida per fer revivre entorn del rellicari venerand tota l'història de l'amador ardent de Crist.

«La successió de les èpoques inclou dins el seu moviment totes les manifestacions de l'activitat humana, i aqueixa fa ostentació d'ella mateixa amb igual gallardia a través de totes les formes de que és susceptible la realisació de la bondat i de la bellesa. Res, per consegüent, ens imposa cap aturada al mig d'aqueix curs majestuós de les coses: més tost quant arriben els moments solemnes, que una sortada concurrència de les que semblaven estacionades o divergents, augmenta i aixampla la corrent de les mateixes, pareix un dever ineludible fer qualque cosa que la perpetuu en la serie de generacions.

«Per celebrar aqueix Centenari Lulià seràn de més immediata i visible aplicació altres actes que en via neguna poríem ometre. No és gens duptós que una major concurrència i esplendor acompanyaràn les festes anyals que les Autoritats i Corporacions, especialment afectes an el culte i enaltiment del Bt. Ramón Lull, contribuiràn a honrar-lo amb homenatges extraordinaris, i que tot el poble mallorquí se sentirà commoure les fibres del seu cor, tot ple de religiositat i amor patria, amb la recordansa d'una vida fecunda i gloriosament heroica. No és bo de fer trassar el programa complet de tots els actes que se poren preparar amb tan faust motiu ni convidar les moltes de persones i d'entitats benemèrites que per espontani impuls prendràn part an el tribut general que Mallorca deu an el més excels dels seus fills. No s'és mester tampoc retreure tots els llocs que mereixen la nostra visita o al manco la nostra recordansa perque foren honrats i dignificats p'el neixement o per l'estatge, ja penitent ja contemplatiu ja consagrat a fondos estudis i plans amplíssims d'aquell meravellós apòstol i màrtir, les reliquies del qual reposen dins l'església de St. Francesc d'aquesta ciutat.

«Avui que celebrem la conversió del novell Saul, que, si no sentí les

amoroses queixes del Bon Jesús, el convidà Aquest desde la Càtedra de la Creu una partida de voltes i d'una manera extraordinaria a seguir-lo ben d'aprop, serà bo ensatar la commemoració d'aquest VI Centenari, puis tota la gloria del Bt. Ramón Lull neix d'aquella mudansa interior, per la qual, esveïdes les tenebres de la seua intel·ligència i esbucades les presons del seu cor, se senti també elegit per dur el Nom de Crist a les gents i an els fills d'Israel i conegut tot quant li calia patir en servei i defensa d'aquell mateix Nom adorable.

«Vulga Deu concedir-mos una centella de la vida que visqué el Bt. Ramón Lull! Que els pensaments altíssims i la magnanimidad del que abressà el món amb la seua mirada i amb la seua amor, mos serveisca de guia i d'exemple per sentir i procedir rectament al mig de la vida tempestuosa dels temps que correm! Que el zel i l'abnegació de l'apòstol i del màrtir mallorquí per atreure entorn de la Creu els homos amb les il·luminacions del seu sebre i els prodigis de la seua caritat, encenguen dins nosaltres aquell ideal suprem d'unitat, la més excelsa i poderosa, i que consisteix en regoneixer-se fills d'un mateix Pare, que adoren en esperit i en veritat.

«Tant el Clero com els Feels de Mallorca i com tots els qui senten admiració i amor an el Bt. Ramón Lull, an-e qui van dirigides les Nostres paraules, los beneïm amb paternal afecte en nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant.

Donada a Palma, dia 25 de janer de 1915.

PERE BISBE DE MALLORCA.

Tot això mos diu es nostre Il·lm. i Rdm. Sr. Bisbe sobre es VI Centenari de sa mort del Bt. Ramón Lull, que celebrem anguan. Tots es mallorquins s'haurien de clavar totes aqueixes paraules bisbals dins es cor, i romandre ablamats d'amor i d'entusiasme envers del Bt. Ramón Lull i demostrar li d'avui endavant una mica més de devoció i d'interès per sa memoria d'aquest homo extraordinari, sa gloria més grossa de Mallorca i una de ses més grosses d'Espanya.

¡Vaja, mallorquins! ¡fora són! ¡tirau sa peresa i sa vessa a sa paret! i resoleu-vos d'una vegada a celebrar aqueix bo de Centenari d'una manera digna del Bt. Ramón i de Mallorca! Som es primers que mos toca fer qualque cosa: mos toca fer-ho de tot, si no volem fer un paper tristíssim. Un poble que honra es seus grans homos, s'honra a sí mateix! Un poble que no se'n recorda ni s'hi interessa, s'anul·la i s'afona dins sa toixarrudesa i s'ignominia.

¡Pensau-hi amb això, mallorquins! ¡no hi badeu massa!

¡Disposem-mos a celebrar dignament es VI Centenari des Martiri i Mort del Bt. Ramón Lull! ¡Fora vessa! ¡Fora són! ¡Endavant ses atxes!

Beseuít

Ah idò? ¿que vos pensàveu?

Per voltros anti-clericaltxos palancanyes parlam, que alsau tant sa coa i treis tant de foc p'es caixals contra es Governador General de Bèlgica perque ha feta arreconar des monument d'una plassa de Brusseles s'estatua d'aquell noningú d'En Ferrer i Guardia, fusellat p'es crims horribles que havia comesos i fets cometre, promovent i dirigint sa *Setmana Tràgica* de Barcelona, dirigint i comandant aquella tralçada de lladres, bandetjats, incendiàris i assassins, que amb sos seus atentats deshonraren Barcelona i afrontaren l'Espanya i aborronaren el mon.

¿Ah idò? ¿No deïeu voltros que ses nacions extrangeres respectaven i veneraven com un sabi, com un benefac-

tor de s'Humanitat, aquell fusellat a Monjuich? i que només érem es quatre clericals espanyols que mos atansàsem a espolsar-li sa murta? ¿E-hu veis com el tracten ets alemanys devers Bèlgica? Lo que no gosà o no volgué fer es Govern del Rei Albert quant tants d'Ajuntaments d'Espanya itants de milenars d'espanyols le hi demanaren fa devers vuit mesos, e-hu ha fet bil·lo bil·lo es Govern que hi ha posat Alemanya. Sembla que comensà sa cosa per donar, no saben qui, una ensalgada feresta d'allò qui put a tan vergonyosa estatua; i veient es Govern Alemany lo poc agradable que era ella an es públic, per acursar, la feu llevar des mig; i vertaderament no poria fer cosa millor es Governador General de Bèlgica. Es fusellats per crims comesos, tan ferests com es qui motivaren es fusellament d'En Ferrer, no han de tenir estatues alsades dins plasses de pobles civilissats.

¿Que això vos és caigut tort ferm a voltros, anti clericaltxos estrúmbols de Madrid i de Barcelona? i vos deim *estrúmbols* perque sols ets *estrúmbols* poren esser defensors d'En Ferrer i Guardia! ¿vos és caigut tort? Idò gra tau, si tanta picor teniu! ¿Teniu rabia? Aficau es cap dins s'aufabia! ¿Teniu malici? Idò anau a l'ofici o feis-vos la guitza!

I lo mateix vos deim de sa rabiada que duis de que dia 27 de janer, que el Kaiser feia ets anys, a s'Embaixada Alemany de Madrid se rebessen més de quinze mil targetes de felicitació an En Guillem II.

I ¿quin pebre vos fa coure ets uis per totes aqueixes targetes? ¿Qui sou voltros per aturar tals manifestacions? ¿Qui vos diu res a voltros per ses simpaties que demostraun per França? ¡Cadaquí sab quin pa l'assacia! I ¿de quant ensà sou Govern voltros dins Espanya? Si és Govern Espanyol considera que tals manifestacions poren comprometre sa neutralitat d'Espanya, que disponga lo que crega més convenient, i nòltros acatarem i cumplirem totes ses ordes que mos venguen sobre això. Respectam nòltros, i a voltros vos toca també respectar, sa llibertat de tothom per manifestar ses simpaties honestes que se tenguen. ¡No en mancaria altra!

Lo des Catedràtic Fuset a Barcelona

Aquest senyor fou catedràtic una partida d'anys de s'Institut de 2.ª Ensenyansa d'aquesta Provincia, i ja meresqué l'any 1910 una amonestació del Sr. Ministre d'Instrucció Pública per ses idees que havia manifestades dins sa seua Càtedra contra ses Creencies Catòliques, que són sa Relligió de s'Estat, que el paga. De Catedràtic de d'Institut passà a catedràtic de l'Universitat de Barcelona, i allà sembla que la setmana passada se permeté dins sa seua càtedra tornar ofendre ses Creencies catòliques; pero es seus deixebles de Barcelona no foren tan *pacients* com es que tenia a Mallorca, i li varen moure un escàndol, protestant de que atacàs sa Relligió, que, còme funcionari de s'Estat, està obligat a respectar. Ses coses se posaren tan coentes, que l'homo hagué de suspendre s'explicació i buidar de sa Càtedra! i, com sortia de l'Universitat, se'n dugué una siulada colossal. Llavò es deixebles seus, tot avalotats, s'esquitxaren en manifestació a veure lo Rdm. Sr. Bisbe de Barcelona a protestar contra el Dr. Fuset, demanant an el Bisbe que influís davant el Senyor Rector de l'Universitat per que possàs retgit a ses extralimitacions de tal catedràtic; i també anaren a protestar davant el Sr. Rector de l'Universitat, que los feu molt bon sò.

Lo endemà o lo endemà passat el Dr. Fuset dins sa Càtedra tractà d'explicar aquelles expressions que havia dites, objecte de ses protestes des deixebles, manifestant que les havien interpretades malament; pero en lloc de rectificar-les o retirar-les, les ratificà i

confirmà. I ja hi tornaren esser a bous: es deixebles s'alsaren movent un altre escàndol, més gros que es primer dia. Sa classe hagué d'acabar, ets estudiants catòlics, que son s'immensa majoria fan un estol contra alguns estudiants *radicals* defensors d'En Fuset, i ja estigueren embotonats i ¡venguen mormes, galletes nesples, castanyes, bolets, prunes i bastonades! que es virells de l'Universitat i la Policia los hageren de departir. Llavò es radicals li envelen cap a sa Redacció i Imprenta del *Correu Català*, es diari des carlistes de Barcelona, que havia cantada una antífona ben rimada an En Fuset sobre es seus atacs en classe a sa Relligió; i deien aquells caps-verjos d'estudiantetxos radicalingos que araven a cremar s'imprenta del *Correu*. Es cremar seu va esser que, com foren prop d'aquella imprenta, los surt a l'enquantra un escabotell d'al·lots del *Requeté*; i, com es radicalingos los veren es demble, els agradà tan poc que giren en coa, i ¡cames me valguen! uns per la dreta i altres per l'esquerra, i al punt no'n veren lluir cap d'aquells *valents* en tot allò. ¡Sabeu que hu són i que hu són de falaguers per fogir es radicalingos, en veure gens de senya de Requetés! Les troben massa lletjos!

¡Sa nostra enhorabona més coral an aqueis deixebles d'En Fuset que no s'han deixada insultar sa seua Relligió, que és sa Relligió de s'immensa majoria d'ets espanyols, que són es qui amb sos seus diners sostenen sa Càtedra d'En Fuset, no per que aquest atac sa Relligió, sino per que enseny sa seua assignatura, com és sa seua obligació! ¿Estam, Sr. Fuset?

¡Com-es-vel·la-rellissa! que mos sembla que haureu trobada sabata de vostreu peu! ¡Gosam de messions que aqueis al·lots de s'Universitat de Barcelona vos faràn servir es llum dret dins sa vostra Càtedra, si us plau per forsa!

Sa República Portuguesa fent es bategot

Es vergonyós lo que passa a Portugal amb sa República del dimoni que hi posaren l'any 1910, deien que per salvar Portugal del desgavell que la Monarquia hi havia duit. A la vista està s'eficacia i sa virtut de sa forma de govern republicana: Portugal amb ella s'és posat molt pitjor en tots conceptes; no hi ha pany qui serv ni romana qui trega: descontent s'exèrcit, descontenta la noblesa, descontenta sa classe mitja, descontenta sa classe baixa, descontents es politics, ets homos de carrera, ets empleiats, es menestrals, es conradors, es feiners; es de l'esquerra, es de la dreta, tothom. Prova de que se troben així ses coses a Portugal són es rebumboris, conjuracions, avalots, pronunciaments i trastorns que hi ha continuament. Sa veu que tot allò fa flammada d'indignació, d'avorriment i de fàstic. Cada instant muden de Govern; s'altre dia hageren de posar a sa pressó es Governador Civil de Lisboa, sa Capital, acusat de conspirador; de vers trescentos oficials i majors entregaren ses armes còme protesta de tot lo que passa dins es Govern de sa Nació. Vaja! un desgavell ferest i aborronadors dins tot Portugal. I se comprèn que sia així desde es moment que hi entraren a comandar es republicanetxos anti-clericalingos, seuatges, barbatxos, bandetjats, cosins germans des que capllevan dins Espanya que ni amb tres puntals s'aguanten a un recó. Basta recordar que, com per xamba entraren a governar l'Espanya dia 11 de febrer de 1873, no pogueren durar ni un any! no pogueren arribar a 1 de janer de 1874, es gran carronyes associats. Bastà una cossa que es General Pavia les enflocà an es posterme, per fer-los pegar de bec, i ja no se'n són aixecats pus, ni esperanses, gracies a Deu!

Dos Patrons i una Patrona

(Segueix)

I heu de creure i pensar i pensar i creure que aquella polissarda de sa veinada pica de talons a ca's Patró Gaspar. Le hi troba i li presenta s'anell i es tres pels borts de sa patrona Francina María, i dany dany muny ses mil lliures, sa veinada les alsa, i ¡capa a astojar-les a ca-seua ben estojades! que negú les hi pogués fer seuvatges; roda clau a ca-seua i ¡hala a ca-sa Patrona! que encara la me trobà tombada damunt sa taula i ben adormida.

S'asseu davora ella a veure si se desxondria, i allà està qui està.

Se fa hora de dinar, i sa Patrona ben adormida; se fa hora baixa de tot, se fa es vespre, i sa Patrona ¡re-d'adormida! i sa veinada vel-la qui vel-la.

Sa veinada se'n va a ca-seua una mica per pegar un roec, i torna ben prest a ca-sa Patrona, que no se desxandí fins sa dematinada. Tot d'una no sabia a on se trobava.

—Pero ¿què és estat això, senyoreta? li diu sa veinada. ¿Com aquella mica de melvesia li bastà per tombar-la?

—Fietta, diu sa Patrona, ni sé que m'ha passat! ni hu sé! ¿Vol dir creis que fonc sa melvesia que me tombà?

—Idò? què ha d'esser, senyoreta? diu sa veinada. ¡No pot esser estat més que sa melvesia!

Sa Patrona no hi sabia donar volta a tot allò que li havia passat. Amb això posa ets uis damunt s'anell, s'hi fixa; i, com el veu tant lluent, diu;

—¿I com dintre lluu tant aquest anell?

—¿Com no vol que lluesca, diu sa veinada, si és d'or pur!

—Pero bono! diu sa Patrona, ¿com és que ahir i despuishir i despuishir s'altre i s'altre no llua d'aquesta manera?

—No hu crega, senyoreta! diu sa veinada. ¿Que el s'ha fregat vossa mercè?

—Jo? diu sa Patrona. Ses darreres que he tengudes!

—Idò hu deix córrer, senyoreta! diu sa veinada. S'anell per forsa ha d'estar lo mateix que abans de sa feta de sa melvesia.

Sa Patrona no va sobre que contestar, i va fer lo que li aconsellava sa veinada: e-hu va deixar córrer, creguda de que aquesta tendria raó. Tampoc no se va temer de que li haguessen escapats es tres pels borts que tenia baix de s'oreia esquerra, i romangué sa més tranquila del món, pero fent sa mateixa vida de sempre, de just sortir per anar a missa i a comprar lo que havia de mester per la casa, i tancada sempre dins ca-seua com una mongeta, i amb un propòsit ben fort de no tornar tastar melvesia pus mai del món. Perque lo que deia ella:

—Bono! ¿i si es meu homo arriba des viatge com jo suava sa gatera? ¿I què hauria dit aquell homonet? si me troba gata com una sopa! ¿A on vaig jo haver d'anar a voler tastar aquella polissona de melvesia! Sobre tot, ¡melvesia torn jo si en torn tastar pus mai! pus mai!

I ara deixem estar sa Patrona Francina María que duga aquella vida tan bona i tan decantada del mon, i anem an es Patró Gaspar i an es Patró Melción.

Es Patró Gaspar, tot d'una que tengué en poder seu s'anell i es tres pels borts de sa Patrona Francina María, s'esquitxa a sa barca seua que menava, saupa àncores, i, veles eseses an es vent, ¡de d'allà cap a on considerà que trobaria es Patró Melción.

Des cap d'una partida de dies de navegar vent en popa, toca a un port, i es dimoni va esser tan sortat que allà troba es Patró Melción. I li vengué ben de prim aglapir-le-hi, perque ja havia saupades àncores cap a caseua.

Li diu que s'atur per amor de Deu, que té una cosa d'importancia que dir-li.

Es Patró Melción fa aturar sa barca, es Patró Gaspar hi puja, el crida de part, i li diu:

—Homo Melción, ¿no t'ho vaig dir que te gosaria aquelles messions?

—Sí, diu es Patró Melción. Prou e-hu recort que hu digueres. Ara lo que falta que les me guanyis.

Aquí es Patró Gaspar se treu s'anell i es tres pels borts de sa Patrona Francina María, i los mostra an es Patró Melción, aficant-los-hi, com aquell qui diu, dins ets uis.

Es Patró Melción los se mira i los se torna mirar ben arreu, i romangué de pedra, sensa polsos. amb sos cabes drets.

—M'has guanyat! arribà a dir el pobre.

S'hagué d'asseure, i va rompre en suor, pero una suor freda, i unes llàgrimes com es puny que li botien d'ets uis cara avall.

Feu un esforç per dominar-se, i diu an es Patró Gaspar:

—Teues son ses set barques meues! Fe'm favor de dur-me a ca-meua al manco!

—No en mancaria altra! diu es Patró Gaspar, que ara te deixássem aquí! Fè'm favor de seguir an aqueixa barca, i mena-la fins que siguem an es nostro port.

Així hu feren, i com foren an es seu port, es Patró Melción entrega ses set barques seues an es Patró Gaspar, i ¡cap a ca-seua! ben resolt a fer-n'hi una d'ase i seca a sa seua dona.

Arriba a ca-seua, troba tancat, toca a sa baula de ses portes, sa Patrona Francina María el sent i el coneix, i corre a obrir-li.

Li obri; i, com el me veu amb sa cara que feia tan tramudada, no pogué estar de dir-li.

—Pero, Melción! ¿i que has tengut res de nou? ¿Què tens? ¿què't passa?

—¿No hu sabs tu? diu ell.

—Jo? diu ella. ¿I què he de sobre, si no havia tengudes noves de tu des que te'n anares?

Amb això es Patró repara que ella du s'anell an es mateix dit de sa mà esquerra, just allà on ell le hi havia posat com se casaren.

No vos poreu figurar lo de nou que li vengué allò, i no pogué estar que no li digués:

—Veiam aqueix anell!

—Mira'l-te! diu ella. Un poc més lluent que no era m'ès tornat, pero res pus.

L'homo el se mirà de prim compte una bona estona, fins que s'exclama:

—Es ver que hu és un poc més lluent; però com esser es mateix, me sembla que hu és.

—Jo lo que't puc assegurar, diu ella, que només el m'he tret per rentar-me ses mans; i, rentades, el m'he tornat posar sempre.

Llavò li repara ell si tenia es tres pels borts baix de s'oreia esquerra, i les hi tenia així mateix, pero eren curts ferm; se veia que les hi havien escapullats.

Aquell homonet a-les-hores romangué més confús que mai. S'anell que li havia presentat es Patró Gaspar, ell l'havia regonegut tot d'una còme de sa seua dona; pero aquesta resultava que duia just es mateix anell, o al manco ell no hi veia altra diferencia sino que ara era un poc més lluent; pero tal lluentor li poria venir de mil coses. En quant an es pels borts, ja era més clar que les hi havien escapats; pero les se poria haver escapats ella per una cosa o s'altra i es Patró Gaspar haver-los trets d'una altra banda.

Aquell cap des Patró Melción era com una olla de caragols, pensa qui pensa d'aquí, d'allà i d'allà dessà a veure com poria esser tot allò que li passava.

Lo que feu, tencar-se a la banda so-

bre aquell endiumenjat i enderivell que tant li feia cloquetjar es cap, i no se volgué explicar ni amb sa dona ni amb negú pus, sino que se passava es temps, fila qui fila aquell cervell seu per veure de quin cap faria estelles i per on pendria.

I sa pobre Patrona Francina María poreu fer comptes com s'havia de trobar veient es seu homo tan capficat i mújol, que no hi havia qui li tregués cap paraula ni volia que li moguessen conversa, i se veia que no estava en res ni cernia de son cedàs.

Amb això passaren dies i dies sensa gota ni senya de milloransa, fins que un dematí es Patró Melción s'arrabassa aquesta, girant-se a sa Patrona Francina María:

—Al-lota, com que sies tornada gran des que me'n vaig anar de viatge!

—No hi puc esser tornada gaire! diu ella. Me'n seria temuda amb sa roba, homo!

—Sobre tot, diu ell, mos hem de midar!

—Hala idò! diu ella.

I ja s'atraca a una paret, i s'estiva tan com pot, per no amagar-se res.

Es Patró Melción li pren sa mida; i boca closa, deixa sa dona en porret, i ¡cap a ca's fuster manca gent!

Mestre, diu com e-hi arriba. Feime una caixa d'aqueixa mida!

I li dona sa mida de sa Patrona Francina María.

—I aqueixa mida, diu es fuster, ¿que ha d'esser sa cabuda de sa caixa o midat de part-defora?

—Sa cabuda, diu es Patró. Ara he de mester sobre quant la tendreu llista.

—Quant? diu es fuster. Dins tres dies. Lo que m'heu de dir a on la voldreu?

—A on? diu es Patró. Avisau-me en tenirla-la llista, i la vos pagaré i vos diré a on la m'heu de dur.

—Entesos, idò! diu es fuster.

Ell dins es tres dies es fuster envià an es Patró Melción que sa caixa estava llista; es Patró s'hi entrega, la se mira, li agrada, la paga, i diu an es fuster que la duga a tal punt de sa vorera de mar; i s'homo que la hi duga, que la guard allà fins i tant que ell e-hi compareixerà, que serà tot d'una.

S'homo parteix carregadot amb sa caixa cap aquell punt de sa vorera de mar, i es Patró Melción se'n torna a ca-seua, i diu a sa dona:

—Hala! anem a fer una volta per sa vorera de mar!

Sa Patrona no hi feu dos mots, i se vest amb una grapada, i de d'allà amb so seu homo cap a sa vorera de mar!

Camina caminaràs, arriben an aquell punt que hi havia s'homo amb sa caixa; es Patró li diu que se'n pot anar, i llavò ¿que fa ell? diu a sa dona:

—Ara he de provar si hi cap jo dins aqueixa caixa.

E-hu prova, i no hi va quebre.

—Veiam tu si hi cabràs! diu ell. Posat-hi per un gust!

Ella s'hi posa, sensa pensar mal negún, i ja hu crec que hi cabé. I ¿què fa es Patró? Tomba sa cuberta de sa caixa, la tanca en clau i la tira a la mar, dient:

—Si donares s'anell i es tres pels borts an es Patró Gaspar, ¡la mar que t'engolesca! ¡Si n'ets ben neta, ¡que te fassa surar i te trega a port!

I heu de creure i pensar i pensar i creure, que aquell dintre de caixa, en lloc d'afonar-se gota, ses ones la prenen i la se'n duen per endins i per endins, surant sempre com si hagués sabut de nedar.

Aquí va veure es Patró Melción que sa seua dona era innocent de tot allò de s'anell i des tres pels borts.

L'homo se despuia i se tira a la mar, i hala bones brassetjades neda qui neda darrera sa caixeta per aplegar-la i tornar-se'n amb sa dona cap a ca-seua; pero ca! sa caixeta se'n anava com un llonzi mar endins i mar endins.

Es Patró Melción no tengué altre remei que girar en coa, i tornar-se'n a penyes. Se vest i ja no veien sa caixeta, ja passava de s'entre-llu.

Com la cosa s'és allargada massa, posarem forqueta aquí, i dissapte qui vé, si Deu ho vol i María, ja veureu què va esser d'aquell dintre de caixeta i de lo que duia dadins.

JORDI DES RECÓ.

[Noticies de sa guerra

Arribades dia 30

—Telegrafien de Londres que Sa Eminencia el Cardenal Bourne, Arquebisbe de Westminster (Londres), és partit cap a sa linea de foc que tenen ets inglesos devers Arras i Iprés per aturar ets alemanys. El Cardenal Bourne vol visitar es capellans de retgiment catòlics, per veure com e-hu duen.

—Es Consei Federal d'Alemania s'és amparat de totes ses existencies de blat i de farina, amb s'idea d'aturar que es venedors no les fessen pujar massa, i que es preus de tals articles se mantenguen an es seu punt i tothom pugua menjar sensa gastar massa. Això se diu governar.

—¿Sabeu aquella cèlebre ciutat de Lemberg (Polonia austriaca) que es russos prengueren dins es setembre, i les costà tants de mils de morts? Idò ara l'han abandonada perque diuen que no los convé tenir-la. Idò ¿per que la prengueren? Ja n'eren ben excusadors! ¡Ja hu vol amb aqueis russos!

—Ets inglesos, segons telegrama d'Amsterdam, han resolt tancar es canal de Suez. ¿Que és senya de brut o de net això? ¿Que vos pareix?

—Un tal Desclaux amic i protegit d'aquella mala ànima d'En Caillaux, l'han agafat amb tabac, pero ¡de qui manera! Era es qui se cuidava de proveir de queviures s'exèrcit francès, i tenia un sou gros ferm; pero an el pobret no li bastava ni d'una bona estona, per lo qual ell i sa seua mellenga, una austriaca mal pel, se dedicaven a fer lluna, vui dir que robaven tot quant porien en sos queviures que procuraven a s'exèrcit francès. Se considera que es llaticini que ha fet aqueix estornell amb sa seua *estornella* puja a sicents mil francs! ¡Quin pic de fava!

—Telegrafien de Ginebra (Suïssa) que ets alemanys ja han comensat a amollar es metges i demés personal sanitari que tenien presoners, per cumplir es desig i proposta del Papa. Molt ben fet! Es així que s'ha de demostrar es respecte an el Papa: no amb paraules, sino amb fets.

Arribades dia 31

—Sembla que es russos han fet a sebre sa partida de plans de campanya que tenen contra alemanys i austriacs. En posar-los en plança, ja direm com els és anat. Es plans son bons de fer; dur-los a cap ja no és tan bo de fer.—D'Amsterdam telegrafien que s'ofensiva russa a la Prussia oriental no té cap importancia. Ets alemanys l'han rebutjada.

—Se confirma que an es combat del Mar del Nort entre ses esquadres inglesa i alemanya, aquella perdé un acorassat i dos *esveidors* (*destroyers*). Ets alemanys diuen que només hi perderen s'acorassat *Blücher*.

—Una esquadretxa de voladors alemanys aqueis dies han tornat volar part damunt Dunkerke amollant-hi bombes i amollant-ne també dalt ses posicions ingleses de Nieuport.

—Telegrafien de Roma que Alemanya ha comanat a Suïssa vestits de soldat per que los hi entreguin l'any 1916. I ¿encara hi ha d'haver guerra l'any 1916? Sí que seria ferest! Deu no hu permeta! ¡Amèn!

—Es diari nort-american *The New York Herald* diu que Alemanya està conforme d'indemnisar ses families des

cinc mallorquins morts a Liège.—De Madrid també arriben noves des mateix tenor; segons ha declarat es nostre Ministre d'Estat, Alemanya vol pagar tot lo que siga a fi de satisfer tot lo que sa justícia demana.

—Diuen que sa predicació de sa *Guerra Santa* dins Arabia ha produït un gran efecte, i que hi ha milions de mahometans aplegats a Medina i que ja toquen el corn cap a Damasc per entrar en foc.

Arribades dia 1

De París telegrafen que dia 28 hi va haver una gran batalla davora la Bassée d'alemanys amb francesos i anglesos. Envestiren amb gran fua ets alemanys i sembla que no pogueren fer recular es contraris i que perderen molta de gent. Això diuen de París; ara veurem que dirán ets alemanys.

—Telegrafen de Londres que es submarí alemany *N. 21* ha tirats a fons es vapors mercants anglesos *Beuchua-des* i *Sindasanche*, salvant-se ses tripulacions; i la gent que desembarcà d'un vapor a Liverpool diu que es mateix submarí n'afonà un altre de vapor mercant anglès, aqueis dies.

—Telegrames de París diuen que *espeidors* anglesos arrossaren un submarí alemany dins el Mar del Nord.

—Un altre submarí alemany ha tirat a fons es vapor anglès *Tocomaru*, salvant sa tripulació d'aqueix dos torpellers francesos, i aquell mateix submarí enflocà un raig de torpells a un altre vapor anglès *Icaria*, i el mal-ferit ferm, si bé encara pogué arribar tan mal-ferit an es port de L'Havre.

—Telegrafen de Viena que ets austriacs després de terribles combats han recobrats es freus des Kárpates que es russos los havien presos, i ets austriacs els han fets 10.000 presoners.

—Arriba un telegrama de Barcelona que s'Autoritat ha haguts de denunciar cinc periòdics per injúries an el Kaiser. Es segur que son periòdics revolucionaris. Es revolucionaris no en són gens devots del Kaiser. Ells saben perquè i noltros també.

—Telegrafen de Amsterdam que un estol de 8 voladors anglesos comparegueren aqueis dies passats part damunt Ostend i Zeebrugge. Se'n temen es voladors alemanys, s'alsen i envesten ets anglesos, que provaren de defensar-se; pero, no veient sa partida guanyadora, buidaren més que depressa mar endins per no esser-hi demés.

Arribades dia 2

—Ell es russos encara estan empanatnegats amb so siti de sa ciutat de Przemysl (Polonia Austriaca), i, com més va, més malament e-hu tenen per prendre tal ciutat. Arriben noves de que es sitiadors han perdut es coratge de tot i que es soldats han moguts un parei de rebumboris perquè volen abandonar.

—Si que està ben enterat de lo que se passa a Espanya s'ex-ministre francès Mn. Pichon! que ha dit dalt un diari de París que s'opinió espanyola és en general favorable a França, i que En Romanons i En Perez Caballero expressaren es sentit d'Espanya amb aquell famós article que publicà *El Diario Universal* de Madrid, *Neutralidades que matan*, demanant que Espanya aidàs a francesos i anglesos contra Alemanya. Tan conforme va esser tal article amb so sentit d'Espanya que En Romanons s'hagué de desdir i En Perez Caballero hagué de fer sa ferina blana, i es diari que publicà aquell article barbatxo, no n'ha pogut parlar pus.

—Telegrafen de Copenhague que sa situació econòmica de Rússia és tan dolenta i tan dolenta. Dins es mes de novembre feren ui just a Moscou 248 cases de comerç, deixant uns deutes ferestíssims. Si a ses altres ciutats i ets altres mesos ha succèit una cosa per l'estil, ipobre Rússia!

—*Kölnische Volkszeitung* (Gaseta

Popular de Colonia) publicà dia 21 de janer un edicte del Kaiser, endressat a tots es seus súbdits i a tot l'Imperi dient que, s'acostava es dia 27, que ell havia de fer anys, i suplicava a tothom que no hi anassen a visitar-lo ni li enviasen per escrit es molts d'anys, com e-hu fan sempre cada any a milinars, perquè anguany amb sa guerra no era temps de res d'això, sino d'atendre ell i tothom a sa defensa de la Patria i a s'esment i bona cura de s'exèrcit. Deia que ja sabia sa bona voluntat i es desig que tots tenien de felicitar-lo tal dia com sempre, i que a tots los ho agrafia i ja hu donava per rebut. I llavò hi afegia aqueixes paraules tan sustancioses i significatives: «Ich danke im voraus jedem einzelnen, der an Meinem Geburtstage eine treue Fürbitte für Mich vor dem Thron des Höchsten bringt und Meiner freundlich gedenkt» (Jo desde ara don les gracies a qualsevol que, es dia que farà anys des meu neixement, presenti davant es trono de l'Altíssim una feel pregaria per mi i una recordansa d'amic). Llavò fa constar que ell amb tot es poble alemany i es seus Prínceps no demanen més que una cosa que los commou es cor a tots: que Deu nostre Senyor los vulga concedir sa gracia de que alcansin completa victoria damunt es seus inimics i, després d'una pau honrosa, un pervindre ple sort per la seua estimada Patria (Ich weiss Mich eins mit dem gesamten deutschen Volk und seinen Fürsten in dem unser aller Herzen bewegende Gebetswunsche, dessen Erhöhung Gott der Herr in Gnaden gewähren wolle: weiterer Sieg über unsere Feinde und nach ehrenvollem Frieden eine glückliche Zukunft unse-res teuren Vaterlandes.)

—Un Corresponsal des diari holandès *Maasbode* escriu n'Anvers que aqueixa gran ciutat torna oferir es seu aspecte brillant i animat, que hi reina un orde complet, que totes ses botigues estan ubertes i se fa una vida normal en tota la ciutat. Conta aqueix periodista que dia 10 de janer, diumenge, anà a la Sèu d'Anvers a l'ofici, i romangué edificat de sa devoció i de sa solemnidad d'aquella funció sagrada. S'acostà a un des capellans de la Sèu, que li digué que ets alemanys son en tots conceptes una gent molt fina i que hi fa molt bon tractar i que no sab que en-lloc hagen molestades ni desbaratades en lo més mínim ses funcions religioses des belgues.

—De Constantinopla acusen es russos de que desprenen amb bales *dumdum*, això és, aquelles bales, inventades per cassar animals ferosos, i que ses ferides que fan, casi sempre són incurables perquè esqueixen i engrumen tot quant toquen; no són com ses bales ordinaries, que just foraden, i ordinariament no són males de curar ses ferides que fan si no interessan es cor o es cervell.

—Sembla que es dia que el Kaiser *feia ets anys*, dia 27 de janer, dins totes ses esglésies d'Alemanya se feren grans rogatives i funcions religioses per que Deu conserv sa vida i es delit an el Kaiser i envii coses a Alemanya que convenguen. També se feren captes per llarc p'ets ferits de sa guerra i per ses families necessitades.

Arribades dia 3

—Telegrafen de Tokio que França ha demanat an el Japó tot un exèrcit per veure si faràn recular ets alemanys i treure-los de dins França, i que el Japó ha dit que no lleu. No van de pop ets japonesos, i fan bé.

—Rússia, segons telegrames de Roma, ha demanat diners a França per continuar sa guerra, i França ha dit que no n'hi pot deixar, sens dupte perquè els ha de mester per ella. I ¿que ha fet es Ministre d'Hisenda rus? Posar una partida contribucions noves damunt tots es qui per una cosa o altra no son a la guerra.

—Aquell vapor anglès el *Takomaru*,

que un submarí alemany tira a fons no fa gaire, duia nou mil anyells gelats a França p'ets pobres belgues refugiats.

—Es President des Consei de Ministres d'Italia ha declarat que Italia no sortirà de sa neutralidad, en no esser a un cas extrem de tot, perquè sa guerra no li cové gota i sa pau li convé a caramull.

—Un quants diaris de Roma insisteixen en sa derrota que se'n dugueren ets inglesos dia 28 de janer devers La Bassée. Això que es telegrama oficial francès presentava còme triufants es francesos i ets inglesos i derrotats ets alemanys. ¡Anau-vos-ne a fiar des telegrames francesos! Diuen aquells diaris que es Generalíssim Jofre s'és queixat una partida de vegades de que ets inglesos no compleixen ses intruccions que els envia.

—Es diaris inglesos regoneixen es coratge, habilitat i valentia des marins alemanys en so menar es submarins, pero diuen que això de tirar a fons es navilis mercants es contrari an es dret internacional.—¿I prendre es navilis mercants i ses merques que duen i vendre navilis i merques, com fa Inglaterra, que és? ¿No és contrari a dret? Senyorets! jo tots moros o tots cristians!

Arribades dia 4

—Alemania ha fet a sobre a ses nacions neutrals que no inviïn vapors mercants p'el Mar del Nord ni Canal de la Mancha, entre Inglaterra i França perquè, com ara Inglaterra vol dur un nou exèrcit a França, posarán ets alemanys tots es remeis que puguen per aturar-ho, i envestirán amb sos submarins tots es navilis mercants o no mercants que aglapesquen.

—Es diari de Londres *The Times* diu an ets inglesos que tampoc no hi ha tant per tant d'haver-se d'alarmar massa per lo que fan es submarins alemanys amb sos vapors mercants inglesos. Lo que hi ha que dues companyies de vapors que fan es servici entre Inglaterra i Irlanda han suspesa sa navegació per por a dits submarins.

—A 44 ciutats ingleses, de ses grans, hi ha hagudes manifestacions públiques cuantra sa gran pujada que hi han tenguda es queviures a consecuencia de sa guerra.

—El Papa ha proposat a ses nacions en guerra que se baratin es presoners de més de 55 anys i ses dones i ets infants que tenen presos.

—Sembla que an es portuguesos los diu malament de tot devers sa seua colonia d'Angola (Africa occidental), tan malament que ets alemanys los ho han presa casi tota.

—Sembla que s'Almirallat anglès ha passat per orde an es vapors mercants seus que duguen issades banderes de nacions neutrals a fi d'enganar es submarins alemanys perquè no los tirin a fons. Si aquesta es vera, ja és que Inglaterra se comensa a veure estreta.

Arribades dia 5

—Sembla que aquell estol de voladors alemanys que deim més amunt que volaren s'altre dia part damunt Dunkerke, fons de nit que hi volaren, i n'hi amollaren a balquena de grana-des damunt aquella pobre ciutat. Durá sa bombetjada devers una hora i mitja, i feu molt de maig.

—Arriben noves ferestes des combats que tenen an es Kárpates es russos amb austriacs i alemanys. Molts de soldats moren de fret, molts de ferits i de morts los se mengen es llops i ets onzons afamegats, que compareixen a tracalades. Un destacament austriac se'n hagué de defensar amb ses ametralladores.—Entre paréntesis, an es russos no los diu gens bé devers es Kárpates: austriacs i alemanys els-e donen caluixos ferm.

—Es diaris de Suïssa confirmen lo que deim més amunt de que s'Autoritat Superior de Marina a Inglaterra, s'Almirallat, ha passades ordes secretes

an es vapors mercants per que no arborin sa bandera inglesa, sino de qualque nació neutral i que amaguin es nom de sa nau i sa procedencia, això en navegar per ses costes d'Inglaterra i de França, a fi de que es submarins alemanys no los aglapesquen i no los tirin a fons. ¿Com queda amb aquesta feta allò de que Inglaterra es la reina de la mar? ¡Vaja quina reina!

Molt bé!

Sabem que alguns amics nostros de Ciutat, plens de zel de la Gloria de Deu, s'acostaren an es qui comanden des teatres i cinematografs *La Victoria* de Sta. Catalina, *La Protectora*, *L'Assistencia Pa'mesana*, *Els Obrers Catòlics*, *El Teatre Líric* i *El Teatre Balear*, i los proposaren de que demà no obrissen ni fessen funció per consagrar tot es dia a rogatives per sa Pau que el Papa ha manat que se fassen. Tots digueren que sí, que estaven dispostos a no fer funció, fora el *Líric* i el *Balear*, que digueren que tenien companyies compromeses i bestretes fetes de consideració, i que, si els haguessen parlat més prest, amb molt de gust haurien suprimida tota funció per demà; i, per donar una prova de la seua bona voluntat, s'oferriren a tenir tancat de les 6 fins a les 8 des vespre, que serà quant se faràn principalment ses rogatives. Tot això honra molt es qui comanden des teatres i cinematografs de Ciutat. Tot los sia en hora bona!

Escoltau!

Sa tongada de *ventim* que tenim promesa an En *Pauetxo* des paperingo anti-clericalengo de Sóller no ha pogut comensar encara aqueixa setmana per amor de sa partida de coses que hem hagudes de pasar del Papa i del Bisbe de Mallorca.

Si volem donar es raig de *ventim* an En *Pauetxo*, no és perquè li concediguem gaire importancia, sino perquè fa tant de temps que no tenim res que combatre de paperetxos anti-clericalingos mallorquins, per lo quant sembla que han perdut de tot es cantet, que ara anam un poc delitosos d'arrambar *ventim*, sia an-e qui sia maldament baldeireig i sia un torre-pipes coma queix *Pauetxo* de Sóller.

Secció local

Uns quants manacorins anaren a sa badia de So'n Serra a veure un peixarro que la mar havia tret mort, de 25 pams de llarc; ses aletes en tenien deu de pams i es claus des barram mig pam.

† Dia 28 de janer passà d'aqueix mon a l'altre l'amo Antoni Cabrer. ¡Que Deu haja amparada la seua ànima i al cel lo vegem! Enviam es nostro condol a sa seua família i i especialment an es seu fill, tercer Tinent de Bal'le de Manacor.

† Passà també d'aquesta vida, d'una edat molt avensada D.ª Margalida Bosch. ¡Bon repòs i bon remei per la seua ànima! Al cel la vegem! Amèn! Enviam el nostro condol a la seua família.

Ets Exrcicis de ses *Mares Cristianes* son anats de primera. El Rt. P. Jaume ha demostrat una vegada més es seu zel apostòlic extraordinari. Tots aqueis dies no se parlava d'altre cosa dins Manacor. No és d'admirar si ses Corcanta-Hores son estades també solemníssimes. Sembla que aqueis Exrcicis hauràn fet un fruit gros. Deu ho fassal Amèn!

Demà hi haurà rogatives a la Parroquia i de més esglésies de Manacor així com ha manat el Papa a fi de conseguir es benefici de sa Pau.

Ets *al'lots-guaites* tornaren molt xalests de s'exida a Ciutat diumenge, a on els obsequiaren i amoixaren molt. Tots tenen fortes ganas de fer-ne més d'eixides.